

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
IZPIS JE NEOBVLAĐOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u	FIŠ	Stran: 1/13

Izhajajoč iz ustavno zagotovljene svobode znanstvenega in umetniškega ustvarjanja, iz samostojnosti fakultete, njenega poslanstva in vrednot sprejema Senat Fakultete za informacijske študije v Novem mestu na svoji 44. (dopisni) seji dne 12.03.2019

ETIČNI KODEKS Fakultete za informacijske študije Novem mestu

Preambula

Ta kodeks opredeljuje minimalne moralne standarde visokošolskih učiteljev, sodelavcev, raziskovalcev in ostalih zaposlenih ter študentov na Fakulteti za informacijske študije v Novem mestu (v nadaljevanju: članov akademske skupnosti). Po načelih etičnega kodeksa oblikujemo sebe, svoj odnos do poklicnih kolegov in do družbenega okolja.

Namen kodeksa je zagotavljati etičnost raziskovalnega dela ter graditi in ohranjati visoke poklicne in etične standarde članov akademske skupnosti ter s tem krepiti pripadnost fakulteti, preglednost in družbeno odgovornost njenega delovanja, svobodo raziskovanja, poučevanja in učenja ter družbeni ugled fakultete.

Ta kodeks opredeljuje tudi sestavo, delovanje, presojo in druge elemente, povezane s Komisijo za etičnost raziskovanja na Fakulteti za informacijske študije v Novem mestu (KER), ki je posvetovalno telo, namenjeno spodbujanju oziroma omogočanju etično odgovorno raziskovanje visokošolskih učiteljev, raziskovalcev in študentov vseh stopenj študija in vseh študijskih programov, ki potekajo v okviru Fakultete za informacijske študije v Novem mestu (v nadaljevanju: FIŠ).

Glavni cilj delovanja KER je v uravnovešanju različnih moralnih pogledov v procesu evalvacije predloga raziskovanja, vključno z spoštovanjem avtonomije, zaščite in doseganja dobrobiti raziskovalne skupnosti, raziskovalcev, respondentov in drugih deležnikov.

KER skrbi, da raziskovalci na FIŠ pri svojem delu poleg uveljavljenih metodoloških standardov in veljavnih predpisov upoštevajo tudi vsa mednarodno uveljavljena moralna pravila in standarde, ki veljajo za posamezno področje raziskovanja.

Ta kodeks določa tudi:

- za katere vrste raziskovalnih projektov KER lahko podaja mnenje,*
- kakšna je sestava KER,*
- vrste etične presoje,*
- elemente, ki jih mora vsebovati vloga za etično presojo,*

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	----------------------------	----------------

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
IZPIS JE NEOBVLODOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u	FIŠ	Stran: 2/13

- *postopek obravnave, časovne okvire ter postopek morebitne pritožbe na njene sklepe.*

KER pri svojem delu lahko sodeluje z drugimi organizacijskimi enotami FIŠ ali drugimi institucijami, ki se ukvarjajo s sorodnimi dejavnostmi ali se ukvarjajo s področjem, katerega vloga je obravnavana.

I. Splošne določbe

1. člen

Osnovno vodilo pri delu članov akademske skupnosti, s katerim uresničujejo svojo pripadnost FIŠ, je prizadevanje za udejanjanje njene vizije in poslanstva ter ohranjanje njenih temeljnih vrednot.

Pod vizijo in poslanstvom iz prejšnjega odstavka tega člena se razume:

"Smo akademska ustanova, ki sintetizira družboslovna, informacijska in računalniška znanja. Postavljamo temelje in razširjamo obzorja sodobne družbe, kateri prispevamo skozi vzgojo, izobraževanje in raziskovanje na najvišji ravni. Zavezani smo k doseganju odličnosti. Zavedamo se naše vloge v trajnostnem razvoju lokalnega dolenskega in slovenskega okolja. Leta 2020 bomo primerljivi z uglednimi akademskimi inštitucijami JV Evrope."

2. člen

Člani akademske skupnosti in drugi zaposleni na FIŠ smo zavezani predvsem naslednjim temeljnim vrednotam:

Akademska svoboda: Pravica do svobodnega ustvarjanja, raziskovanja in posredovanja spoznanj.

Resnicoljubnost: Resnicoljubnost je glavno vodilo pri znanstvenem in pedagoškem delu, kar pomeni iskanje resnice in novih spoznanj o proučevanih pojavih ter širjenje vedenja o njih na verodostojen in intelektualno pošten način.

Avtonomnost: Neodvisnost FIŠ in njenih sodelavcev od političnih, ekonomskih, religijskih in ideoloških centrov moči.

Odgovornost: Zavezanost FIŠ in njenih sodelavcev uveljavljanju akademskih standardov in njihova usmerjenost v zagotavljanje dobrobiti študentov, ostalih deležnikov, akademske skupnosti in družbe kot celote.

Odličnost: Doseganje vrhunskih standardov kakovosti na vseh področjih delovanja FIŠ.

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informativske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
IZPIS JE NEOBLADOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u	FIŠ	Stran: 3/13

Kolegialnost: Pripadnost sodelavcev in študentov FIŠ, medsebojno spoštovanje in razumevanje.

Intelektualna poštenost: Spoštovanje intelektualnega dela drugih raziskovalcev in pravil citiranja.

Dostojanstvo: Ponos in osebna čast sta vodili, ki usmerjata delovanje vseh članov FIŠ.

Transparentnost: Odprto poslovanje, kjer so razvidni postopki in je jasen tok procesov.

Trajnostni razvoj: Ustvarjanje novega znanja za inovativno reševanja družbenih in tehnoloških problemov, ki spodbujajo k vseobsežnemu trajnostnemu razvoju družbe.

3. člen

Člani akademske skupnosti in drugi zaposleni na FIŠ izražamo svojo pripadnost poslanstvu fakultete z odgovornim, strokovnim, učinkovitim in pravočasnim izvajanjem svojega dela, svojih pedagoških in raziskovalnih obveznosti, z odgovornim sodelovanjem v organih FIŠ in ravnanjem (tudi zunaj FIŠ) v skladu s temeljnimi vrednotami naše fakultete.

4. člen

Člani akademske skupnosti in drugi zaposleni na FIŠ si prizadevamo, da se izogibamo položajem, na podlagi katerih bi lahko dvomili o naši poštenosti, lojalnosti, odkritosti in zaupanju, še posebej pa se moramo izogibati konfliktom interesov.

Konflikt interesov iz prejšnjega odstavka tega člena nastane, ko so osebni interesi zaposlenega v nasprotju z delovnimi in profesionalnimi obveznostmi položaja, ki ga zaseda. Do konflikta interesov lahko pride tudi pri opravljanju nalog, ki jih od zaposlenega zahtevajo članstva v različnih organih FIŠ.

V medsebojnih odnosih članov akademske skupnosti FIŠ veljajo za spoštovanje načela integritete dejanja, kot na primer:

- zavračanje ponujanja, sprejemanja ali zahtevanja kakršnekoli usluge ali darila z namenom podkupovanja ali vplivanja;
- zavračanje ponujanja, sprejemanja ali zahtevanja daril;
- zavračanje samostojnega ocenjevanja ali sodelovanja v komisiji za študenta, ki je v sorodstveni ali intimni vezi z visokošolskim učiteljem ali sodelavcem.

Načelo integritete administrativnih postopkov predpostavlja na primer:

- korektnost postopka izbire, izvolitve in imenovanja članov akademske skupnosti;

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBLADOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 4/13

- opravljanje vseh strokovnih nalog v interesu fakultete. Zaposleni na delovnem mestu v strokovnih službah FIŠ svojega položaja ne izkorišča za pridobitev osebne koristi.

V znanstveno-raziskovalni in strokovni dejavnosti načelo integritete predpostavlja, kot na primer:

- avtorji določenega dela (članka, monografije, ipd.) so lahko le osebe, ki so sodelovale pri njegovem nastajanju;
- spoštovanje avtorskih pravic in dosledno navajanje virov v kateremkoli pisnem izdelku;
- navajanje virov je nujno tudi v primeru, ko raziskovalci izdelke študentov uporabljajo v nadaljnjih raziskavah;
- namensko porabo sredstev, namenjenih raziskovalni dejavnosti, in omembo virov financiranja v dokumentih, ki nastanejo kot posledica sponzoriranih raziskav;
- upoštevanje posebnih etičnih standardov, kadar raziskava vključuje ljudi ali živali.

5. člen

Odgovoren odnos visokošolskih učiteljev, sodelavcev, raziskovalcev in drugih zaposlenih se kaže v vestnem in profesionalnem izpolnjevanju akademskih dolžnosti in delovnih obveznosti ter vlaganju vse svoje intelektualne energije in delovne zmogljivosti v razvoj in doseg vizije ter poslanstva FIŠ.

6. člen

Člani akademske skupnosti in drugi zaposleni na FIŠ smo lojalni do FIŠ. Za dobro ime in ugled FIŠ v akademski in širši javnosti skrbimo profesionalno, vestno, pošteno in trajno.

7. člen

Člani akademske skupnosti in drugi zaposleni na fakulteti nenehno spremljamo razvoj stroke in znanosti na svojem področju, izpopolnjujemo svoje znanje in prispevamo k razumevanju znanstvenih in strokovnih dognanj v javnosti. S svojim delom prispevamo k utrjevanju ugleda znanosti in stroke s področja informacijskih študij in si prizadevamo, da do pomembnih odločitev prihaja le ob ustreznih znanstvenih in strokovnih analizah. Zavzemamo se za pošteno vrednotenje znanstvenega, strokovnega in pedagoškega dela ter za ustrezne delovne pogoje.

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informativne študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBVLODOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 5/13

8. člen

Člani akademske skupnosti uresničujemo akademsko svobodo s svojim pedagoškim, raziskovalnim in ustvarjalnim delom, ki ga podreujemo splošno sprejetim moralnim vrlinam in vrednotam, vrednotam sprejetim na FIŠ ter splošno sprejetim metodološkim standardom oz. pravilom znanosti/stroke. Posredovanje znanja izhaja iz znanstvenih spoznanj in temeljnega izkustva.

9. člen

Člani akademske skupnosti FIŠ tvorimo nedeljivo skupnost, v kateri visokošolski učitelji in sodelavci s svojo dostopnostjo in predanostjo pedagoškemu delu omogočamo nemoteno izobraževanje študentom, študentje pa s svojim vestnim in odgovornim delom prispevajo svoj delež k normalnemu poteku in nenehnemu izpopolnjevanju pedagoškega procesa.

10. člen

Akademsko svoboda študentov pomeni akademsko avtonomnost, ki študente zavezuje k odgovornemu in samoiniciativnemu izpolnjevanju postavljenih študijskih ciljev ter odgovornemu delovanju v skladu z etičnim kodeksom ter splošno sprejetimi vrednotami.

11. člen

Znanstveno in raziskovalno delo temelji na svobodi znanstvenega ustvarjanja, akademski svobodi, resnicoljubnosti, zvezanosti doseganju vrhunskih standardov kakovosti in neodvisnosti od političnih, ekonomskih, cerkvenih in ideoloških centrov moči.

12. člen

Člani akademske skupnosti na FIŠ udeležujemo vrednote fakultete in moralna pravila oz. norme ravnanja, ki so zapisana v tem kodeksu, tudi pri svojem nastopanju in ravnanju v zunanjem okolju FIŠ.

V imenu FIŠ lahko nastopa v javnosti le dekan ali od njega pooblaščen oseba.

Člani akademske skupnosti na FIŠ, ki kot strokovnjaki in v skladu z akademskimi standardi analiziramo politično dogajanje v družbi, lahko svoja dognanja predstavljamo javno in v okviru pedagoškega procesa. Ob izražanju tega mnenja pa se moramo vsi člani akademske skupnosti izogibati:

- politični, ideološki ali verski propagandi v prostorih fakultete;
- žalitvam članov akademske skupnosti ali katerekoli druge osebe in institucije;

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBLADOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 6/13

- samocenzuri.

13. člen

Člani akademske skupnosti na FIŠ, ki smo voljeni oziroma imenovani predstavniki politične stranke ne moremo biti izvoljeni oz. imenovani za dekana, prodekana ali predstojnika inštituta oziroma katedre in tudi ne moremo biti člani Senata ali Upravnega odbora FIŠ.

14. člen

Člani akademske skupnosti pri delu zunaj FIŠ ostajamo zvesti temeljnim vrednotam in poslanstvu FIŠ, moralnim normam ter pravilom tega kodeksa, še zlasti resnicoljubnosti, akademski svobodi in avtonomiji, da ohranjamo lastno dostojanstvo in ugled akademskega poklica.

15. člen

Člani akademske skupnosti na FIŠ smo dolžni kot dobri gospodarji vzdrževati prostor in okolje v katerem delamo in racionalno ter gospodarno ravnati z delovnimi in finančnimi sredstvi FIŠ.

V poslovanju s partnerji FIŠ in drugimi deležniki smo zavezani dobrim poslovnim običajem, normam in vrlinam poslovne etike ter pravilom stroke.

16. člen

Zaposleni, ki opravljamo vodilne funkcije na FIŠ, si s svojim ravnanjem prizadevamo biti zgled moralnega ravnanja.

Svoje funkcije opravljamo v duhu akademske tradicije, dobrih poslovnih običajev, pravil stroke in tega kodeksa vestno in pošteno, predano in odgovorno, upoštevaje tudi dolgoročne učinke ukrepov, ki jih predlagamo in uvajamo.

Pri odločanju si prizadevamo doseči konsenz in se izogibamo preglasovanju.

II. Komisija za etična vprašanja

17. člen

Kršenje Etičnega kodeksa FIŠ preuči Etična komisija (v nadaljevanju: Komisija), ki jo sestavljajo:

- 2 člana iz vrst visokošolskih učiteljev,

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	----------------------------	----------------

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBLADOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 7/13

- 1 član iz vrst visokošolskih sodelavcev,
- 1 član iz vrst strokovnih delavcev,
- 1 član iz vrst študentov.

Predstavnika visokošolskih učiteljev in predstavnika visokošolskih sodelavcev predlaga Akademski zbor in imenuje Senat fakultete.

Člana iz vrst strokovnih delavcev imenuje Kolegij strokovnih služb.

Študenta se izvoli na podlagi splošnih študentskih volitev.

Mandat komisije je vezan na trajanje mandata Senata.

Dekan ni član Komisije, lahko pa na njenih sestankih nastopa v svetovalni vlogi. Komisija za čas svojega mandata izvoli predsednika in podpredsednika.

18. člen

Naloge Etične komisije so:

- analiza stanja stvari in duha z vidika upoštevanja akademske in poslovne morale na FIŠ;
- priprava letnega poročila o stanju na tem področju za Senat fakultete;
- obravnavanje prijav kršenja Etičnega kodeksa in predlaganje nadaljnjih postopkov v zvezi s kršitvami sprejemanje pobud in dajanje predlogov za spreminjanje in spreminjanje Etičnega kodeksa.

19. člen

Kršitve Etičnega kodeksa je potrebno v pisni obliki nasloviti na Etično komisijo in oddati v dekanat fakultete.

Prijava kršitve mora vsebovati ime kršitelja, ime prijavitelja, opis dejanj, za katera se zatrjuje, da niso bila v skladu z Etičnim kodeksom ter dokaze.

Komisija ni dolžna obravnavati anonimnih prijav, prijavitelj pa lahko v prijavi izrazi željo po anonimnosti, ki jo mora komisija upoštevati.

Komisija lahko kršitve ugotavlja tudi na lastno pobudo.

20. člen

Po prejetju obvestila komisija na razgovor povabi vpletene osebe ali predstavnike organov, ki so vložili prijavo. Komisija lahko na razgovor pokliče katerokoli osebo, za katero smatra, da ima podatke, pomembne za obravnavo primera. Osebe lahko na lastno željo ostanejo anonimne. Razgovori niso javni, enako velja za sprotno delo komisije. Člani Komisije ter osebe, povabljene na razgovor, ne smejo izdajati podatkov in informacij z razgovora. Vse pomembne informacije Komisija predstavi v končnem poročilu, ki je v primeru ugotovljenih kršitev Etičnega kodeksa dostopno vsem članom akademske skupnosti FIŠ (v elektronski obliki na spletni strani FIŠ, v fizični obliki pa na oglasni deski).

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
IZPIS JE NEOBVLODOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u	FIŠ	Stran: 8/13

21. člen

Po koncu preiskave Komisija končno poročilo z morebitnimi predlaganimi ukrepi predloži dekanu FIŠ, ki odloči o nadaljnjih ukrepih.

IV. Delovanje in pristojnosti Komisije za etičnost raziskovanja

22. člen

Komisija za etičnost raziskovanja (KER) obravnava tiste predloge raziskav, raziskovalnih nalog in projektov visokošolskih učiteljev, raziskovalcev in študentov FIŠ, ki vključujejo delo z ljudmi in pri tem uporabljajo metode družboslovnih znanosti, zlasti sociološke, antropološke, pedagoške, psihološke, vedenjske, psihoterapevtske, psihometrične ter neinvazivne psihofiziološke ali nevrofiziološke oziroma druge instrumente in metode na način, ki zahteva etično presojo.

KER presoja izključno na podlagi podane vloge visokošolskih učiteljev, raziskovalcev in študentov FIŠ, ki so avtorji, mentorji ali odgovorni nosilci projekta, na ustreznem predpisanem obrazcu, ki ga določi KER.

KER presoja etično ustreznost raziskav, ki se izvajajo na FIŠ, po dogovoru pa tudi drugih raziskav.

KER ima pravico, da spremlja potek izvedbe raziskav, ne sme pa na nikakršen način vplivati na raziskave. Raziskovalec mora omogočiti KER možnost spremljanja informacij, posebej tistih, ki so v povezavi z morebitnimi nezaželenimi učinki.

Brez predhodnega soglasja KER raziskovalec ne sme spremeniti že sprejetega protokola raziskave.

V. Organizacija Komisije za etičnost raziskovanja

23. člen

KER sestavljajo predsednik, namestnik predsednika in trije redni člani. Med tremi rednimi člani je eden predstavnik študentov, praviloma iz vrst doktorskih študentov. Člane komisije imenuje Senat FIŠ, pri čemer predstavnika študentov imenuje na predlog Študentskega sveta FIŠ.

Glede na obseg dela in obremenitve KER lahko Senat FIŠ imenuje dodatne člane.

24. člen

Predsednik KER je pristojen za naslednje naloge:

- organizira in koordinira delo KER,
- pregleda prispelle vloge,
- pridobiva mnenja članov KER in po potrebi zunanjih strokovnjakov,
- sprejema sklepe KER,

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	----------------------------	----------------

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
IZPIS JE NEOBLADOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u	FIŠ	Stran: 9/13

- zastopa KER v komunikaciji s tretjimi osebami in organizacijami ter
- podpisuje dokumente, ki jih izda KER.

Namestnik predsednika opravlja naloge predsednika v njegovi odsotnosti. Člani KER na predlog predsednika pregledujejo vloge za KER, podajajo mnenja o njihovi ustreznosti ter aktivno sodelujejo na sejah KER.

25. člen

Za zagotavljanje strokovnosti dela KER po potrebi sodeluje s strokovnjaki tistih strok, ki pri svojem raziskovalnem delu rutinsko vključujejo delo z ljudmi ter s strokovnjaki, ki lahko podajajo mnenje o vplivu in morebitnih posledicah raziskovalnega dela na udeležence v raziskavi.

26. člen

Člani KER ne smejo sodelovati pri presojanju v primeru konflikta interesov, in sicer v naslednjih primerih:

- vlagatelj ali avtor obravnavane raziskave, raziskovalne naloge, projektov oz. predloge le-teh je član KER;
- vlagatelju ali avtorju obravnavane raziskave, raziskovalne naloge, projektov oz. predloge le-teh je član KER mentor ali somentor;
- z vlagateljem ali avtorju obravnavane raziskave, raziskovalne naloge, projektov oz. predloge le-teh je član KER v sorodstvenem ali intimnem razmerju.

27. člen

Prijavljeni projekti oz. raziskave so avtorsko delo, ki vsebujejo zaupne informacije, zato je vsaka uporaba podatkov in posredovanje le-teh tretjim osebam brez soglasja predlagatelja, prepovedana oz. jih načelo zavezuje vse dokler projekt, raziskava oz. raziskovalna naloga ni zaključena ali javno objavljena.

28. člen

V procesu etične presoje KER upošteva kodekse poklicnih etik in načela, ki se nanašajo na raziskovanje z ljudmi zlasti:

Etični kodeks raziskovalcev v EU
(http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/fp7/89888/ethics-for-researchers_en.pdf)

Evropski kodeks ravnanja za ohranjanje raziskovalne poštenosti
(https://www.arrs.gov.si/sl/analize/publ/inc/Evropski_kodeks_raziskovalne_postenosti.pdf)

WMA – Helsinško deklaracijo
(www.wma.net/en/30publications/10policies/b3/index.html);

APA (www.apa.org/ethics/code/index.aspx);

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	----------------------------	----------------

Fakulteta za informatične študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBVLODOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 10/13

Meta-Code of Ethics Evropske federacije združenj psihologov (http://www.bdp-verband.org/bdp/verband/clips/efpa_metacode_en.pdf).

29. člen

Glede na obseg in vrsto udeležbe, ki jo raziskovalna študija zahteva od udeležencev ter glede na naravo in obseg potencialne nevarnosti, neugodja ali škode, katerim so udeleženci raziskovalne študije zaradi sodelovanja izpostavljeni, KER vodi tri različne postopke:

1. Raziskovalne študije oz. projekti brez tveganja za udeležence
2. Raziskovalne študije oz. projekti z minimalnim tveganjem za udeležence
3. Raziskave, ki presegajo minimalno tveganje

30. člen

Kadar raziskava ne presega običajnih vsakodnevnih (poklicnih, izobraževalnih, prostočasnih in drugih) aktivnosti udeležencev ali zahteva le minimalno udeležbo sodelujočih v raziskavi in se v njenem okviru ne zbirajo identificirani osebni podatki, gre za raziskavo brez tveganja za udeleženca, kot npr.

- raziskovanje, ki poteka v okviru rednega in splošno sprejetega izobraževalnega procesa in je namenjeno preučevanju izobraževalnih strategij, ocenjevanju učinkovitosti učnih tehnik, programov in metod vodenja učnega procesa.
- raziskovanje, ki temelji na uporabi izobraževalnih testov, anket, intervjujev in opazovanja javnega vedenja, kadar so informacije zbrane na način, ki ne omogoča neposredne ali posredne identifikacije zbranih podatkov, in - v primeru raziskovalnega dela, ki vključuje otroke - ko raziskovalec ni udeležen v opazovani aktivnosti.
- raziskovanje, ki temelji na zbiranju obstoječih javno dostopnih podatkov ali predhodno neodvisno zbranih podatkov, pri katerih udeležencev ni možno identificirati.

Presojo etične ustreznosti raziskave poda predsednik KER ali pa jo zaupa članu KER z ustrežno strokovno izobrazbo, ki samostojno in s polno avtoriteto KER pregleda vlogo in izda potrdilo, da raziskava ne potrebuje presoje KER.

31. člen

Kadar raziskava presega običajne vsakodnevne (poklicne, izobraževalne, prostočasne idr.) aktivnosti, zahteva aktivno udeležbo sodelujočih v raziskavi, oziroma kadar se v njenem okviru zbirajo identificirani osebni podatki, pri tem pa obseg in vrsta potencialnih nevarnosti, neugodja ali škode ne presega obremenitev, ki jim je posameznik izpostavljen v vsakdanjem življenju, gre za raziskavo z minimalnim tveganjem.

Te vrste raziskav so npr. raziskave, v katerih se zbirajo osebni podatki, vendar verjetnost in velikost pričakovane škode in nelagodja ne presega situacij, s katerimi se posameznik srečuje v vsakdanjem življenju ali med izvedbo rutinskih fizičnih ali

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBVLODOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 11/13

psiholoških pregledov in preizkušenj kot npr. študije, ki vključujejo preučevanje posameznikovega ali skupinskega vedenja, raziskave, ki temeljijo na anketah, intervjujih, ustnih poročilih, fokusnih skupinah in evalvacijah programov ter raziskave, ki temeljijo na neinvazivnih tehnikah zbiranja podatkov, ki se jih rutinsko uporablja v klinični praksi.

Presoja etične ustreznosti raziskave v tem primeru predsednik zaupa članu KER z ustrežno strokovno izobrazbo, ki samostojno in s polno avtoriteto KER pregleda vlogo in poda mnenje na podlagi katerega KER oblikuje sklep.

32. člen

Kadar raziskava vključuje elemente, ki presegajo minimalno tveganje ali jih iz drugih razlogov člani KER ocenjujejo kot etično občutljivo ali sporno, je raziskava deležna polne presoje KER.

V presoji etične ustreznosti raziskave so v tem primeru vključeni vsi člani KER. KER prejme sklep na podlagi mnenj vseh članov.

33. člen

Avtor, mentor ali odgovorni nosilec projekta v elektronski obliki posreduje vlogo KER. V primeru študentskih raziskovalnih nalog vlogo vloži študent v soglasju z mentorjem. Vlogo odda v elektronski obliki na predpisanem obrazcu na elektronski naslov projektne pisarne FIŠ, med prejemnike vloge pa umesti tudi mentorja.

34. člen

Predsednik KER posreduje popolne vloge raziskav, ki presegajo minimalno tveganje, ustreznemu članu KER v nadaljnjo presajo. Član KER, ki prejme vlogo, preveri, ali vloga izpolnjuje kriterije za predlagano vrsto etične presoje. Če vloga ne izpolnjuje kriterijev za predlagano presajo, če prejemnik presodi, da pri obravnavi prihaja do konflikta interesov, ali če prejemnik presodi, da obravnava zahteva specifično raziskovalno in/ali strokovno znanje, lahko vlogo posreduje drugemu članu KER, predsedniku KER ali za pomoč zaprosi zunanjega sodelavca.

Na podlagi podanega mnenja KER sprejme sklep.

35. člen

V primeru raziskav, ki vključujejo večje tveganje za udeležence, so moralno občutljive, ali v njih zaradi narave raziskave ni možno vključiti standardnih elementov zagotavljanja etičnih kriterijev, predsednik vlogo posreduje v obravnavo vsem članom KER.

Na podlagi mnenj vseh članov KER sprejme sklep.

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informativne študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBLADOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 12/13

36. člen

Po sprejetju sklepa se o njem obvesti predlagatelja vloge.

V primeru pozitivne ocene vloge predlagatelj prejme potrdilo o etični ustreznosti predlagane raziskave. V primeru raziskave, ki zahteva polno presojo, vlagatelj prejme tudi podrobnejše mnenje in njegovo utemeljitev.

V primeru vlog, ki zahtevajo popravke in dopolnila, se vlagatelju posreduje podane opombe in navodila za potrebne spremembe.

V primeru negativne ocene in zavrnitve vloge za presojo etične ustreznosti raziskave se vlagatelju posreduje podrobneje utemeljeno mnenje KER.

V kolikor je to potrebno, vlagatelj skupaj s sklepom prejme tudi potrjen *Obrazec za obveščeno soglasje za udeležbo v raziskavi*. Namen obrazca je informirati udeležence raziskave o vseh pomembnih vidikih raziskave. V primerih, ko je pridobitev soglasja lahko neizvedljiva, onemogoča izvedbo raziskovalnega dela ali za udeleženca predstavlja potencialno tveganje, kot npr. raziskovanje spontanega vedenja v vsakdanji situaciji, uporaba raziskovalnega načrta, ki temelji na prevari, ali raziskava spolnega vedenja posameznikov okuženih s HIV in podobno, se raziskavo lahko izvaja brez predhodne pridobitve obveščene soglasja, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- raziskava za udeleženca ne predstavlja več kot minimalnega tveganja ter
- udeleženceve pravice in dobrobit niso prizadeti.

Če je le možno, je potrebno v teh primerih pred ali po izvedeni raziskavi udeležencem pojasniti pravo naravo in namen raziskave ter pridobiti pisno ali vsaj ustno soglasje za uporabo zbranih podatkov v znanstveno-raziskovalne namene.

37. člen

Predvideni čas obravnave prve oddaje vloge je mesec dni, čas obravnave morebitnih nadaljnjih revizij pa dva tedna. Predvideni skupni čas obravnave vloge je dva meseca. Ta čas se lahko podaljša v primeru večjega števila oddanih vlog v krajšem obdobju ali med študijskimi počitnicami.

38. člen

V primeru, da se vlagatelj ne strinja z zahtevanimi vsebinskimi spremembami raziskave, lahko zahteva ponovno presojo vloge ter zadnji reviziji priloži pisno argumentacijo spornih elementov vloge. KER vlogo ter podane pripombe obravnava na prvi redni, dopisni ali izredni seji ter v skladu z njo oblikuje sklep.

Sklep KER po ponovni obravnavi je dokončen in nadaljnje pritožbe glede obravnavanih vsebin niso možne.

39. člen

Etični kodeks stopi v veljavo naslednji dan po tem, ko ga sprejme Senat fakultete in se ustrezno arhivira ter objavi na spletnih straneh fakultete.

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------

Fakulteta za informatijske študije v Novem mestu	ETIČNI KODEKS	Številka: SA-1036
<small>IZPIS JE NEOBLADOVAN DOKUMENT-VELJAVEN DOKUMENT POGLEJ NA FIŠ INTRANET-u</small>	FIŠ	Stran: 13/13

Z dnem sprejetja tega Etičnega kodeksa preneha veljati Etični kodeks FIŠ z dne 29.5.2014.

Dekan FIŠ
prof. dr. DEJAN JELOVAC

Izdaja: 02	Velja od: 13.03.2019	Pripravila: Matej Makarovič, Dejan Jelovac	Pregledal: Kolegij vodstva	Sprejel: Senat
------------	----------------------	--	-------------------------------	----------------